

דף לימוד

חברותא

- מה נתן ללמוד מהקטע אודות אברם ומשפחתו?
- מהי ארץ המולדת של אברהם? את מי נשא אברם לאישה? לאיזה עם היא שייכת?
- לאן לוקח תרח את משפחתו? מדוע? האם הם מסכימים/מתנגדים? יש להם דעה בעניין?
- מה לדעתכם יקרה כעת, עם מות אבי המשפחה, מי יקח אחריות, מי יוביל/ינהיג את המשפחה? האם ימשיכו בדרכו של האב. שמת או ישארו במקום/ישנו דרך?

"ואלה תולדות תרח" (ספר בראשית י"א, כו- לב')

מקור

כו ויחי תרח, שבעים שנה; ויולד, את-אברם, את-נחור, ואת-הרן. כז ואלה, תולדות תרח--תרח הוליד את-אברם, את-נחור ואת-הרן; והרן, הוליד את-לוט. כח ויקמת הרן, על-פני תרח אביו, בארץ מולדתו, באור פשדים. כט ויקח אברם ונחור להם, נשים: שם אשת-אברם, שרי, ושם אשת-נחור מלקה, בת-הרן אבי-מלקה ואבי יסקה. ל ויתהי שרי, עקרה: אין לה, ולד. לא ויקח תרח את-אברם בנו, ואת-לוט בן-הרן בן-בנו, ואת שרי פלתו, אשת אברם בנו; ויצאו אתם מאור פשדים, ללכת ארצה כנען, ויבאו עד-הרן, וישבו שם. לב ויהיו מי-תרח, חמש שנים ומאתים שנה; ויקמת תרח, בהרן.

חברותא

- מה אלוהים מצווה על אברם לעשות? על מה הוא נדרש לוותר? מה הובטח לו בעבור הויתור?
- מדוע דווקא הוא נבחר?
- כיצד אתם מבינים את ההליכה המתוארת כאן? האם אברם ממשיך ללכת כאביו או מתחיל בהליכה שונה?
- מדוע הוא בכלל הולך? מה מניע אותו?
- מהי אותה הארץ? האם נאמר שמה?
- "...מארצך ומולדתך ומבית אביך..." מדוע אלוהים מדגיש זאת דווקא בסדר זה? מה לדעתכם המשמעות?
- את מה ומי אברם לוקח איתו אל המסע? מה לדעתכם הם חושבים על ההליכה של אברם?
- מה עושה אברם עם ההגעה לארץ? מה הוא מוצא שם?
- אחרי ההיענות של אברהם לקריאת "לך לך" של אלוהים, הוא מגיע לארץ כנען ומיד יורד למצריים – איך אתם מסבירים את זה? מה זה אומר על אמונתו? כיצד יגיב אלוהים?
- האלוהים קורא לעברי הראשון לנדוד – להגר – לאור סיפור זה - האם לדעתכם הנדידה, הגרות, האחרות היא ב-DNA התרבותי שלנו? כיצד בא לידי ביטוי בסיפור היהודי? בסיפור האישי/משפחתי שלכם? בסיפור הקהילתי שלנו?

"לך-לך" (ספר בראשית י"ב, א- ט')

מקור

א ויאמר יהוה אל-אברם, לך-לך מארצך וממולדתך ומבית אביך, אל-הארץ, אשר אראך. ב ויעשד, לגוי גדול, ואברךד, ואגדלה שמד; ויהיה, ברכה. ג ואברכה, מברכיד, ומקלד, אאר; ונברכו בד, כל משפחת האדמה. ד וילד אברם, פאשר דבר אליו יהוה, וילד אתו, לוט; ואברם, בן-חמש שנים ושבעים שנה, בצאתו, מהרן. ה ויקח אברם את-שרי אשתו ואת-לוט בן-אחיו, ואת-כל-רכושם אשר רכשו, ואת-הנפש, אשר-עשו בהרן; ויצאו, ללכת ארצה כנען, ויבאו, ארצה כנען.

ו ויעבר אברם, בארץ, עד מקום שכם, עד אלון מורה; והכנעני, אז בארץ. ז ויגרא יהוה, אל-אברם, ויאמר, לזרעך אתו את-הארץ הזאת; ויבן שם מזבח, ליהוה הנראה אליו. ח ויעתק משם ההרה, מקדס לבית-אל-ויט אלה; בית-אל מים, והעי מקדס, ויבן-שם מזבח ליהוה, ויקרא בשם יהוה. ט ויסע אברם, הלוך ונסוע הנגבה. י ויהי רעב, בארץ; ויירד אברם מצרימה לגור שם, כי-כבד הרעב בארץ.

זאב אנגלמאיר

חברותא

- ע"פ מדרש זה מה הכוונה של "לך לך"?
- מה הכוונה ללכת את עצמך? מה הכוונה לתקן את עצמך?
- האם עזיבת המולדת, הארץ ובית האב, ותהליך התיקון מחייב לשכוח ולזנוח לגמרי את מה שהיה שם?

(...) ויאמר ה' אל אברם לך לך. לך, לעצמך, לתקן את עצמך, לתקן את המדרגה שלך. לך, לך, כי אין לך להימצא כאן בין הרשעים הלל.

מקור

(ספר הזוהר חלק א' דף עז)

חברותא

- האם ההורים/סבים שלך חוו חווית "לך לך"? מהיכן נדדו? מה היתה סיבת ההליכה? מה היו האתגרים והקשיים בעזיבת הארץ, המולדת ובית האב? על מה ויתרו? מה הרוויחו?
- היכן בחיים שלך ושל ילדיך את פוגש את "לך לך"? כיצד זה משפיע עליך?

שתי המלים הקצרות בתחילתו של הפרק טומנו בחובן את התהליך הנפשי של ההגירה:

לך – היפרדות – היפרד, התרחק, צא למסע.
לך – ייחוד – לעצמך, לאישיות שלך, להתגבשות של זהותך, לייחוד שלך כאדם.

(רבקה נאמן, פסיכולוגית קלינית, בראשית929)

דף לימוד

"לך לך" – מילים ולחן: עובדיה חממה. ביצוע: יהורם גאון.

מדרש שיר

חברותא

- ע"פ המדרש, מה היה בית העסק של משפחתו של אברהם?
- כיצד מתמודד אברהם כאשר מגיע איליו משהו לקנות אל? האם הוא מצליח למכור? מה הוא מנסה להוכיח?
- כיצד מגיב הקונה?
- מהו ה"כומר" שיצרו אחיו של אברהם? מה תפקידו? מה זה מלמד עליהם ועל אמונתם?
- כיצד מגיב אברהם לכומר? מה משמעות דבריו?
- מה עשה אברהם לפסלים של אביו?
- כיצד הסביר לאביו שכל הפסלים נשברו? כיצד הגיב אביו?
- מה אנו למדים מהמדרש על בית הגידול של אברהם? סביבתו, משפחתו – אבא ואחים וכו'.
- מה ניתן ללמוד על אברהם – אישיותו ותכונותיו, תפיסת עולמו, מערכת היחסים במשפחה יכולות המנהיגות וכו'?

אברהם והצלמים (ספר האגדה, מדרש רבה, פרשה ל"ח)

מקור

בבית אביו של אברהם היו עושים צלמים ומוכרים בשוק. יום אחד הגיע לאברהם למכור. נתן לו תרח אביו קפות של אלהות והושיבו בשוק. בא אליו אדם אחד ואמר לו: יש לך אלוה למכור? אמר לו אברהם: איזה אלוה אתה רוצה לקח? אמר לו: אני גבור, תן לי אלוה גבור כמוני. נטל אברהם פסל אחד שהיה עומד למעלה מפלם, ואמר לו: תן את הדמים וטל לך את זה. אמר לו: וכי אלוה זה גבור כמוני? אמר לו אברהם: ריקא, עדין אין אתה יודע משפט אלהות? מי שעומד למעלה מפלם הריהו גבור מפלם. כשנפטר האיש להלך אמר לו אברהם: בן פמה שנים אתה? אמר לו: בן שבעים שנה אני. אמר לו אברהם: אוי לו לאותו איש, שהוא בן שבעים ומשתחוה לזה שנעשה היום! מיד החזיר והשליך האיש אותו אלוה לתוך קפתו של אברהם וחזר ונטל מאברהם את דמיו, נסתלק והלך לו. (...)

באותה שעה נטל אברהם את כל האלהות והלך והביא אותם אצל תרח אביו. אמרו לו שאר בניו לתרח אביהם: אברהם זה אינו יכול למכור אלהות, בואו ונעשנו כמר. אמר להם אברהם: מה מלאכתו של כמר? אמרו לו: עומד ומשמש לפני אלהות, מקריב לפניהם, מאכילם ומשקם. עשאוהו כמר. מיד נתן אברהם לפניהם מאכל ומשתה, אמר להם: קחו ואכלו, טלו ושתו, שתיטיבו לבני אדם, ולא יהיה בהם אחד שהיה נוטל פלום לאכל ולשתות.

מיד פתח אברהם ואמר: "פה להם ולא ידברו, עינים להם ולא יראו, אזנים להם ולא ישמעו, אף להם ולא יריחו, ידיהם ולא ימישו, ורגליהם ולא יהלכו" (תהילים קטו, ה-ז).

באה אשה אחת טוענת בידה קערה סלת. אמרה לו: הילך והקרב לפניך, עמד ונטל מקל בידו ושבר כל הפסילים, ונתן את המקל ביד הגדול שבהם. כן שפא אביו אמר: מי עשה להם כן? אמר לו: מכסה אני מאבא? באה אשה אחת ובידה קערה מלאה סלת ואמרה לי: הילך והקרב לפניך. הקרבתי לפניך, הנה זה אומר: אני אכל תחלה, וזה אומר: אני אכל תחלה. ועמד זה הגדול שביניכם ושבר את פלם. אמר לו: מה אתה משטה בי – כלום יכולים הם? אמר לו: ולא? ישמעו אזניך מה שפיד אומר.

זאב אנגלמאיר

- האם אברהם היה המאמין הראשון באל אחד או שקדמו לו בסיפור המקראי דמויות אחרות?
- האם שינוי דרך ואמונה רוחנית מחייב לזנוח את הטריטוריה, הערכים, השייכות האתנית?
- מהי אמונה עברך? מה משמעותה וערכה בחיים שלך? כיצד באה לידי ביטוי בבית שלך?

מונותואיזם הוא האמונה באל אחד ויחיד. בניגוד לפוליתאיזם – אמונה באלים רבים. מקור השם מיוונית מונו- אחד ותאוס – אלוהות. המונח מציין את ייחודו או בילעדיותו של האל אחד, ושליטת אלים נוספים.

ללמוד. לבנות. להוביל.

דיון מסכם

- "לך לך" זוהי קריאה ללקיחת אחריות על החיים, יציאה ליעוד ודרך חדשה, גיבוש מערכת ערכים ואמונה ועוד – נסו לחשוב ולהגדיר את ה"לך לך" של הקהילה הישראלית אמריקאית – מה הייעוד שלנו? מה הדרך שאליה אנו צריכה לצאת/ לבחור? מה עלינו לזנוח מאחור? במה עלינו להתחדש? מה עלינו לתקן בתוכנו? מהם המנהיגים שלנו? מי חלק מהמסע הקהילתי ומי לא? ועוד

